
Fakulteten för Humaniora och samhällsvetenskap

Utbildningsplan

Psykologprogrammet

Programkod:	VAPSY
Programmets benämning:	Psykologprogrammet Master of Science in Psychology Programme
Högskolepoäng/ECTS:	300
Beslut om inrättande:	Utbildningsplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap 2018-01-24 att gälla studenter antagna från och med ht 2018.
Undervisningsspråk:	Svenska. Engelska moment kan förekomma
Utbildningsnivå:	Avancerad
Examenskategori:	Yrkesexamen
Behörighetskrav	Grundläggande behörighet samt Matematik 2a eller 2b eller 2c och Samhällskunskap 1b eller 1a1 + 1a2.

Inledning

Psykologprogrammet är en femårig utbildning som tillsammans med praktisk tjänstgöring enligt Socialstyrelsens föreskrifter, krävs för legitimation som psykolog. Den praktiska tjänstgöringen, PTP, ligger efter avslutad utbildning och kan fullföljas inom offentlig eller privat verksamhet. Utbildningen leder till en examen på avancerad nivå (Master of Science in Psychology).

Psykologens roll i yrkeslivet har breddats väsentligt under senare år liksom möjligheterna att själv skapa moderna och innovativa verksamheter som svarar mot nya samhällsbehov. Psykologprogrammet vid Karlstads universitet är en generalistutbildning

som svarar upp mot dessa krav liksom de mer traditionella kraven inom hälso- och sjukvård. Programmet kännetecknas vidare av ledorden

- hälsa, livskvalitet och hållbarhet
- evidensbaserade arbetsmetoder och förhållningssätt
- ledarskap och samverkan
- kreativitet, innovation och entreprenörskap

vilket ger psykologer med bred kunskapsbas och en beredskap inför vidare utveckling och specialisering inom fältet.

Inom programmet ges en fördjupning inom behandlingsinriktningen evidensbaserad psykoterapi.

Sammanfattningsvis kommer den nyutexaminerade psykologen från Karlstads universitet att vara en professionell individ med en bred kunskapsbas och en beredskap att utvecklas och specialisera sig inom det fält som hon eller han kommer att välja som sin yrkesverksamhet. Förmågan till kritisk granskning och ifrågasättande rörande exempelvis frågor som intersektionalitet är en grundläggande utgångspunkt som tränas under utbildningen genom att ständigt ställa frågan ”hur vet jag att detta är den bästa lösningen och vilka långsiktiga konsekvenser kommer den att få?”

Utbildningens mål

Nationella mål för psykologexamen

För psykologexamen skall studenten, enligt Högskoleförordningen visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som psykolog och för att fullgöra föreskriven praktisk tjänstgöring (PTP) som fordras för att få behörighet som psykolog.

Kunskap och förståelse

För psykologexamen skall studenten enligt Högskoleförordningen

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen,
- visa fördjupad kunskap om psykologiska metoder för utredning och åtgärd avseende individer, grupper och organisationer,
- visa fördjupad kunskap och förståelse för samhälls- och familjeförhållanden som påverkar olika grupper och individer, såväl barn som kvinnor och män,
- visa kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer, och
- visa kunskap om relevanta författningar.

Färdighet och förmåga

För psykologexamen skall studenten enligt Högskoleförordningen

- visa fördjupad förmåga att bedriva psykologisk behandling,
- visa förmåga att under handledning bedriva psykoterapi,
- visa fördjupad förmåga att självständigt planera, leda och genomföra förebyggande arbete samt utvecklings- och förändringsarbete med inriktning på individer, grupper, organisationer och miljöer,
- visa fördjupad förmåga att på vetenskaplig grund kritiskt utvärdera och utveckla behandlingsarbete och åtgärdsprogram inom verksamhetsområdet,
- visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper,

- visa förmåga att för berörda parter muntligt och skriftligt redogöra för utredning, åtgärd och resultat samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa, och
- visa förmåga att kritiskt och självständigt granska, bedöma och använda relevant information samt att diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar med olika grupper och därmed bidra till utveckling av yrket och verksamheten.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För psykologexamen skall studenten enligt Högskoleförordningen

- visa förmåga att fortlöpande utveckla självkännet och empatisk förmåga,
- visa fördjupad förmåga att med helhetssyn på människan göra åtgärdsbedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga att identifiera etiska aspekter på eget forsknings- och utvecklingsarbete,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot klienter och deras närstående, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För psykologexamen skall studenten enligt Högskoleförordningen ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 30 hp.

Utbildningens lokala lärandemål

Utöver ovanstående gäller följande lokala mål för psykologutbildningen vid Karlstads universitet.

Hälsa, livskvalitet och hållbarhet

För psykologexamen skall studenten

- visa kunskap, förmåga och förhållningssätt som utgår från ett generellt hälsoperspektiv på klientens eller uppdragsgivarens tillgångar och styrkor samt utifrån ett sakligt grundat framtidsperspektiv kunna identifiera både kort- och långsiktiga konsekvenser för olika åtgärder och beslut.

Evidensbaserade arbetsmetoder och förhållningssätt

För psykologexamen skall studenten

- visa förmågan att kontinuerligt uppdatera sina kunskaper i relation till nya forskningsresultat och att integrera dessa med sina praktiska erfarenheter till ett evidensbaserat förhållningssätt.

Ledarskap och samverkan

För psykologexamen skall studenten

- visa sådan kunskap, förmåga och förhållningssätt som krävs för att kunna handleda, leda, samarbeta och förhandla med en mängd olika aktörer och i mångdisciplinära sammanhang.

Kreativitet, innovation och entreprenörskap

För psykologexamen skall studenten

- visa kunskap, förmåga och förhållningssätt för att kunna tänka utanför begränsande ramar, generera nya idéer och omsätta dessa i praktiken.

Dessa lärandemål kommer att gestalta sig i programmet dels innehållsligt i olika moment och dels i form av hur undervisningen läggs upp. I kursplanerna kommer att anges vilket eller vilka lokala mål som adresseras.

Programmets hållbarhetsaspekter

Hållbarhetsaspekterna kommer främst att utgöras av att studenten ges möjlighet att utveckla hållbarhetskompetenser som:

- att kunna skapa och hantera scenarion och prognoser för framtiden
- att kunna identifiera både kort och långsiktiga konsekvenser för olika planer och beslut
- att kunna problematisera men också ha ett lösningsfokuserat förhållningssätt
- att kunna samarbeta och förhandla med en mängd olika aktörer vilket kräver interpersonella kompetenser och förmågan till interkulturell dialog
- att kunna arbeta tematiskt och analysera komplexa system som innefattar flera domäner och nivåer (globalt och lokalt)

Utbildningens uppläggning

Studierna ska bedrivas på helfart. Kurserna ska läsas i angiven ordning om inte särskilda skäl föreligger. Parallellläsning av flera kurser inom programmet medges inte vid normal studiegång. Studiernas uppläggning och arbetsformer skall ge studenten träning i aktivt kunskapssökande, kritisk värdering och problemlösning. Genom detta får studenten en god beredskap för sin kommande yrkesroll. För att stärka studenternas personliga och professionella utveckling samt kommunikativa förmågor (skriftlig såväl som muntlig), ingår under åtta av utbildningens tio terminer momentet professionella kompetenser, kommunikation och självreflektion.

Utbildningens pedagogiska uppläggning är förutom föreläsningar, gruppdiskussioner, gruppövningar och seminarier, även basgruppsarbete. Basgruppens syfte är problemdiskussion och problemanalys, professionell och personlig utveckling. Basgruppens arbete stöds och leds omväxlande av en handledare och omväxlande av studenterna själva. Laborationer och färdighetsträning intar en framskjuten plats redan från början av utbildningen. Studenterna kommer från början att tränas i självständigt sökande efter relevant vetenskaplig litteratur samt utföra mindre utvecklings- och forskningsprojekt och även involveras i pågående forskningsprojekt vid de i programmet ingående institutionerna.

Inom ramen för utbildningen ingår verksamhetsförlagd utbildning (VFU) som genomförs under utbildningens sjätte termin. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen innebär praktiskt psykologarbete och syftar till att fördjupa förståelsen för psykologyrkets mångsidighet och komplexitet. Centralt under momentet är också att studenten övar upp sin förmåga att integrera teori och praktik för att på så sätt utveckla ett hållbart och evidensbaserat förhållningssätt. Praktiken utformas så brett som möjligt utifrån praktikplatsens förutsättningar för att studenten ska få erfarenhet av flera psykologrelaterade uppgifter och arbetsområden. I möjligaste mån kommer flertalet faser i psykologens arbete, som bedömning, åtgärd, insats, utvärdering och avrapportering, att tas upp och övas under praktiktiden. Inom ramen för praktiken ingår också att studenten under handledning får samla in, bearbeta och på ett adekvat och yrkesetiskt korrekt vis dokumentera och återrapportera information som är relevant för psykologens yrkesverksamhet.

Inom VFU-momentet ingår också att med hjälp av handledaren, en legitimerad psykolog, utveckla insikter om de personliga förutsättningar för arbetet som psykolog liksom över den egna kompetensutvecklingen, psykologens roll vid arbete i team och samarbete med andra yrkesgrupper.

Psykologutbildningen vid Karlstads universitet samverkar med kommuner och lands-ting i och utanför regionen. I samband med den verksamhetsförlagda utbildningen kan extra kostnader tillkomma för studenten.

Utbildningens innehåll

Programmet är uppdelat i sex block som bygger på olika ämnesområden inom psyko-logi och angränsande områden. För terminsplanering, se bilaga 1. Observera att de i programmet ingående momenten kan ha andra namn än vad som anges här.

■ **Block 1, Psykologins grunder, hälsa och prevention 68 hp**

Blocket inleds med en introduktion till psykologin som vetenskap, till psykologyrket och till hur studierna kommer att bedrivas under utbildningen. Därefter behandlas individens psykologiska utveckling ur ett livs-loppsperspektiv. Vidare introduceras studenten i de klassiska inlärnings-teorierna, behaviorism, kognitivism samt sociokulturella och socialkon-struktivistiska perspektiv på lärande. I efterföljande moment fördjupas kunskaperna och placerar dessa i en utbildningskontext där bland annat undervisnings- och lärprocesser, motivationens roll för lärande samt intel-ligensbegreppet ingår. Vidare behandlas psykologins biologiska grunder, hjärna och nervsystem samt evolutionspsykologi. I detta block knyts särskilt an till programmets lokala profil hälsa, livskvalitet och hållbarhet, som syftar till att främja styrkor, välmående, hälsa och optimalt fungerande.

Blocket innehåller åtta moment:

T1 Introduktion till psykologyrket och psykologistudierna	2 hp
T1 Utvecklingspsykologi ur ett livscykelperspektiv	20 hp
T2 Lärande och motivation	4 hp
T2 Pedagogisk psykologi	4 hp
T2 Kognition, neuro- och biologisk psykologi I	12 hp
T3 Kognition, neuro- och biologisk psykologi II	18 hp
T3 Prevention och hälsa I	4 hp
T4 Prevention och hälsa, II	4 hp

■ **Block 2, Människan i grupp, arbete, organisation och samhälle samt kreativitet, innovation och entreprenörskap 37 hp**

Blocket knyter an och integrerar flera av de lokala målen. Hälsa, livskvalitet och hållbarhet, ledarskap och samverkan samt kreativitet, innovation och entreprenörskap. Utifrån ett hållbarhetsperspektiv på individ-, organisations- och samhällsnivå utvecklas studentens kompetens att leda och samverka med olika aktörer utifrån integrerade disciplinära perspektiv. Genom praktiska övningar i att starta egen verksamhet, skriva affärsplan, skaffa startkapital etc tränas studenten i att kunna tänka utanför begränsande ramar, generera nya idéer och omsätta dessa i praktiken. Momenten utgår från forskning om kreativt och innovativt tänkande men tar också in reella exempel och erfarenheter av vad som stödjer innovations- och entreprenörskapande för psykologer.

Blocket inleds med två moment som behandlar sociologi och socialpsykologi med fokus på sociologiska perspektiv på individ, grupp och samhälle samt organisationsteorier och emotionsforskning. Därefter följer tre moment som behandlar psykologiska aspekter på grupper, arbete, ledarskap, organisation och psykologens profession/yrkesroll i samhället. I blocket integreras moment inom kreativitet, innovation och entreprenörskap för psykologer.

Blocket innehåller sju moment:

T3 Sociologi och socialpsykologi I	4 hp
T4 Sociologi och socialpsykologi II	6 hp
T4 Individ, arbete och organisation I	8 hp
T8 Individ, arbete och organisation II	6 hp
T8 Kreativitet och innovation	3 hp
T8 Entreprenörskap för psykologer	4 hp
T9 Individ, arbete och organisation III	6 hp

■ **Block 3, Klinisk psykologi 83 hp**

Blocket inleds med personlighetsteorier och bedömning av individer samt frågor rörande intersektionalitet. Studenterna får också möta den så kallade positiva psykologin, teorier och forskning om lycka. Därefter följer en bred introduktion till olika psykologiska behandlingsmetoder inklusive olika psykoterapeutiska inriktningar.

Före den verksamhetsförlagda utbildningen tränas studenten i samtalsmetodik och interkulturell kommunikation samt i juridiska och etiska aspekter relevanta för psykologens yrkesutövning. Slutligen introduceras och fördjupas perspektiven inom psykopatologi och diagnostik genom bland annat psykoterapiforskning, beroendeproblematik och psykofarmakologi

Blocket innehåller tio moment:

T2 Positiv psykologi, kreativitet och lycka	4 hp
T4 Personlighets- och differentiell psykologi (intersektionalitet)	10 hp
T5 Juridik och etik för psykologer	4 hp

	7(10)
T5 Samtalsmetodik och interkulturell kommunikation	4 hp
T5 Utredningsmetodik	14 hp
T5 Klinisk psykologi I	6 hp
T6 Psykologiska behandlingsmetoder och principer	6 hp
T6 Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)	20 hp
T6 Teoretiska perspektiv på praktiken	2 hp
T7 Klinisk psykologi II	13 hp

■ **Block 4, Evidensbaserad psykoterapi 45 hp**

Blocket utgörs av en fördjupning inom behandlingsinriktningen evidensbaserad psykoterapi. Evidensmodellen definieras som ett förhållningssätt att tillämpa bästa tillgängliga vetenskapliga evidens, snarare än psykoterapeutisk skolbildning, som ett underlag för analys och behandling. En fördjupning i teoretiska och praktiska moment utifrån evidensmodellen utgör blocket i sin helhet. Vedertagna bedömningar av evidensbaserade metoder i enlighet med de tre kunskapskällorna forskningsbaserad kunskap, erfarenhetsbaserad kunskap, och klientens preferenser och värderingar beaktas och tillämpas i enlighet med SBU:s och Socialstyrelsens rekommendationer[1]. Eget klientarbete under handledning av en erfaren legitimerad psykoterapeut ingår.

Blocket innehåller tre moment:

T7 Evidensbaserad psykoterapi I	15 hp
T8 Evidensbaserad psykoterapi II	15 hp
T9 Evidensbaserad psykoterapi III	15 hp

[1] Socialstyrelsen och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) använder evidensgraderingssystemet GRADE (Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation).

■ **Block 5, Vetenskapsteori och metod samt självständigt arbete 51 hp**

I blocket behandlas vetenskapsteori och övergripande metodfrågor, metoder för datainsamling, databearbetning och analys samt vetenskaplig kommunikation och kritisk granskning av forskningsstudier. Vidare behandlas evidensperspektivet och psykometrins grunder som präglar hela utbildningen från det första momentet Vetenskapsteori och metod I. Under moment IV sker en fördjupning i kvalitativ och kvantitativ metodik.

Vetenskaplig metod är integrerad i programmet och studenten tränas även i vetenskaplig kommunikation genom bland annat vetenskapliga artiklar, deltagande i utvecklings- och forskningsprojekt samt genom momenten professionella kompetenser kommunikation och självreflektion. Studenten kommer att uppmuntras att skriva sitt arbete i ett vetenskapligt publiceringsformat.

Blocket innehåller fem moment:

T1 Vetenskapsteori och metod I	6 hp
T2 Vetenskapsteori och metod II	4 hp
T3 Vetenskapsteori och metod III	2 hp
T9 Vetenskapsteori och metod IV	9 hp
T10 Självständigt arbete	30 hp

■ **Block 6, Professionella kompetenser, kommunikation och självreflektion, 16 hp**

Detta block utgör en gemensam kärna i åtta av programmets tio terminer fördelat på moment om 2 hp under varje termin.

Följande innehåll behandlas:

T1 Självpresentation och självkänedom

T2 Bemötande och kommunikation

T3 Den egna identiteten som en aspekt av yrkesrollen – reflektion om kön, ålder och etnicitet

T4 Att analysera gruppdynamik som deltagare och observatör

T5 Att bli bedömd av andra – att bedöma andra

T6 Reflektion och förberedelse inför det kliniska arbetet

T7-T8 Fördjupning inom professionella kompetenser, kommunikation och självreflektion med evidensbaserad inriktning. Ett genomgående tema är ”Att förstå och bearbeta sina professionella styrkor och svagheter”.

Examensbenämning

Efter avslutad och godkänd utbildning erhåller studenten en Psykologexamen (*Master of Science in Psychology*).

Tillgodoräknande av kurs

Student äger enligt högskoleförordningen kap 6 §§6-8 efter prövning rätt att tillgodoräkna sig tidigare studier.

Övrigt

Studenter som påbörjat en utbildning enligt den studieordning som började gälla 1993-07-01 skall fullfölja sina studier enligt den kursplan respektive utbildningsplan de är antagna till. Om de vid studiernas slut, vill få ut ett kursbevis eller examensbevis enligt den nya studieordningen, som trädde i kraft 2007-07-01, skall de prövas mot de kriterier som karakteriserar denna studieordning.

Regler för grundutbildningen vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.

Obligatorisk närvaro förekommer i vissa delar av utbildningen och framgår av kursdokumentet. I kursdokumentet framgår också behörighetskraven för varje termin.

En student kan tvingas avbryta pågående behandlingsarbete eller motsvarande moment i VFU som innebär klientkontakt om studenten uppträder grovt oskickligt och riskerar att skada klient psykiskt eller fysiskt.

Tidigare version av utbildningsplanen är fastställd:

2014-12-11, dnr HS 2014/484, att gälla från och med ht 2015

2016-12-08, dnr HS 2016/708, att gälla från och med ht 2017

Bilaga 1

Terminsplanering

Termin 1 - Gundnivå 30 hp	
Block 1	Introduktion till psykologyrket och psykologistudierna (2 hp)
Block 1	Utvecklingspsykologi ur ett livscykelperspektiv (20 hp)
Block 5	Vetenskapsteori och metod I (6 hp)
Block 6	Professionella kompetenser, kommunikation och självreflektion (2 hp)

Termin 2 - Gundnivå 30 hp	
Block 1	Kognitiv, neuro- och biologisk psykologi I (12 hp)
Block 3	Positiv psykologi, kreativitet och lycka (4 hp)
Block 1	Lärande och motivation (4 hp)
Block 1	Pedagogisk Psykologi (4 hp)
Block 5	Vetenskapsteori och metod II (4 hp)
Block 6	Professionella kompetenser, kommunikation och självreflektion (2 hp)

Termin 3 - Gundnivå 30 hp	
Block 1	Kognitiv, neuro- och biologisk psykologi II (18 hp)
Block 1	Prevention o hälsa I (4 hp)
Block 2	Sociologi och socialpsykologi I (4 hp)
Block 5	Vetenskapsteori och metod III (2 hp)
Block 6	Professionella kompetenser, kommunikation och självreflektion (2 hp)

Termin 4 - Gundnivå 30 hp	
Block 1	Prevention o hälsa II (4 hp)
Block 2	Sociologi och socialpsykologi II (6 hp)
Block 2	Individ, arbete och organisation I (8 hp)
Block 3	Personlighets- och diff psykologi (intersektionalitet) (10 hp)
Block 6	Professionella kompetenser, kommunikation och självreflektion (2 hp)

Termin 5 - Grundnivå 30 hp	
Block 3	Juridik och etik för psykologer (4 hp)
Block 3	Klinisk psykologi I (6 hp)
Block 3	Utredningsmetodik (14 hp)
Block 3	Samtalsmetodik och interkulturell kommunikation (4 hp)
Block 6	Professionella kompetenser, kommunikation och självreflektion (2 hp)

Termin 8 - Avancerad nivå 30 hp	
Block 2	Individ, arbete och organisation II (6 hp)
Block 4	Evidensbaserad psykoterapi II (15 hp)
Block 2	Kreativitet och innovation (3 hp)
Block 2	Entreprenörskap för psykologer (4 hp)
Block 6	Professionella kompetenser, kommunikation och självreflektion (fördjupning) (2 hp)

Termin 6 - Grundnivå 30 hp	
Block 3	Psykologiska behandlingsmetoder och principer (6 hp)
Block 3	VFU (20 hp)
Block 3	Teoretiska perspektiv på praktiken (2 hp)
Block 6	Professionella kompetenser, kommunikation och självreflektion (2 hp)

Termin 9 - Avancerad nivå 30 hp	
Block 2	Individ, arbete och organisation III (6 hp)
Block 4	Evidensbaserad Psykoterapi III (15 hp)
Block 5	Vetenskapsteori och metod IV (9 hp)

Termin 7 - Avancerad nivå 30 hp	
Block 3	Klinisk psykologi II (13 hp)
Block 4	Evidensbaserad psykoterapi I (15 hp)
Block 6	Professionella kompetenser, kommunikation och självreflektion (fördjupning) (2 hp)

Termin 10 - Avancerad nivå 30 hp	
Block 5	Självständigt arbete (Examensarbete) (30 hp)